

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 22 listopada 2011 r.

**Panowie
Cezary Zajkowski i Robert Józwiak
Zarząd Komunalnego Przedsiębiorstwa
Komunikacyjnego Sp. z o.o.
w Białymstoku**

LBI-4112-05-01/2011
S/11/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Komunalnym Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym Sp. z o.o. w Białymstoku („Spółce”) kontrolę przygotowania i realizacji projektu „Rozwój transportu publicznego - przebudowa zajezdni autobusowej oraz zakup autobusów przez KPK Sp. z o.o. w Białymstoku” („Projekt”), współfinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007-2013 („RPOPW”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 28 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, działania Spółki w zakresie objętym kontrolą. Ocenę pozytywną uzasadnia podjęcie przez Spółkę działań zmierzających do pozyskania środków unijnych na inwestycje służące poprawie funkcjonowania transportu publicznego oraz dbałość o realizację na rzecz Miasta Białystok usług przewozowych. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- podaniu we wniosku o dofinansowanie Projektu nie w pełni rzetelnych danych o ilości posiadanych autobusów oraz o dysponowaniu na cele budowlane działką nr 219/1,
- dokonaniu na działce 219/1 nakładów i prowadzeniu na niej robót budowlanych przy braku zgody Gminy Białystok (wyzierzawiającego) wymaganej umową dzierżawy tej nieruchomości,
- odbiorze autobusów o mniejszej liczbie miejsc niż określona w umowie ich dostawy,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- nieprzedłożeniu planu inwestycyjnego Spółki na 2009 rok do zatwierdzenia Zgromadzeniu Wspólników.

1. Spółka terminowo (30 lipca 2009 r.) złożyła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego (Instytucji Zarządzającej RPOWP) wniosek o dofinansowanie Projektu o wartości 29,32 mln zł, w którym do 1 grudnia 2010 r. przewidziano przebudowę zajezdni autobusowej, budowę budynku biurowo-warsztatowego, zakup ośmiu autobusów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i urządzeń zaliczanych do Inteligentnych Systemów Transportu (m.in. radiotelefonów oraz elektronicznych tablic do autobusów). Wniosek spełniał kryteria zgodności określone przez Instytucję Zarządzającą RPOWP w ogłoszeniu o konkursie, jednak zawierał nie w pełni rzetelne dane. Spółka poinformowała we wniosku, że:

- na 30 czerwca 2009 r. posiadała 94 autobusy, a 11 pojazdów Zarząd Spółki wyłączył z posiadanego taboru „z powodu złego stanu technicznego”, gdyż „dalsza eksploatacja wycofanych pojazdów stwarzać mogła zagrożenie dla ruchu drogowego jak i obniżała komfort przewozu pasażerów”, podczas gdy w świetle ewidencji księgowej, na tenże dzień posiadano 105 pojazdów. Przy tym, 10 „wyłączonych” autobusów zostało dopuszczonych do dalszej eksploatacji uchwałą Zarządu Spółki już 18 sierpnia 2009 r. (jeden uchwałą z 28 października 2009 r.), o czym nie poinformowano Instytucji Zarządzającej w złożonym 28 sierpnia 2009 r. poprawionym wniosku o dofinansowanie. Przywrócenie autobusów do eksploatacji nastąpiło po wykonaniu niezbędnych napraw i miało służyć zapewnieniu odpowiedniej liczby pojazdów do realizacji usług transportowych zgodnie z rozkładem jazdy zmienionym po okresie letnim. Do 3 listopada 2010 r., 10 z tych pojazdów sprzedano lub zezłomowano, gdyż ich stan techniczny nadal nie był zadowalający oraz w związku z pozyskaniem nowych autobusów,
- posiada prawo do dysponowania działką nr 219/1 na cele budowlane², mimo że nim nie dysponowała. Spółka od 1991 roku korzystała z tej działki bezumownie, a dopiero od 8 września 2009 r. na podstawie umowy dzierżawy zawartej z Gminą Białystok - Zarządem Mienia Komunalnego³. Spółka nie uzyskała pisemnej zgody wydzierżawiającego zarówno na dokonanie nakładów na tej nieruchomości (§ 6 ust. 1

² W świetle art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243 poz. 1623 ze zm.), przez „prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane” należy rozumieć tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, przewidującego uprawnienia do wykonywania robót budowlanych.

³ Na wniosek Spółki złożony do Prezydenta Miasta Białegostoku 18 maja 2009 r.

umowy dzierżawy), jak i na prowadzenie robót budowlanych (§ 7 ust. 1 pkt b umowy dzierżawy) i zrealizowała m.in. na tej działce prace związane z przebudową placu postojowego autobusów⁴. Zdaniem Zarządu Spółki, zgoda taka została wydana w uchwale z 27 czerwca 2008 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, jednak uchwała ta dotyczyła zbycia nieruchomości gruntowych położonych przy ul. Pogodnej 63/2, nie zaś dokonania nakładów na działce nr 219/1 położonej przy ul. Składowej 11.

Wniosek Spółki o dofinansowanie Projektu pozytywnie przeszedł ocenę formalną oraz merytoryczną i został wybrany do dofinansowania uchwałą Zarządu Województwa Podlaskiego z 1 grudnia 2009 r.

2. Spółka realizowała Projekt zgodnie z umową o dofinansowanie zawartą 9 lutego 2010 r. z Instytucją Zarządzającą RPOWP⁵:

- do 30 czerwca 2011 r. na realizację Projektu przeznaczono łącznie 21,40 mln zł (90,2% wydatków ogółem ustalonych w umowie - 23,73 mln zł), w tym m.in.: dokonano wycinki drzew oraz rozbiórki budynków i budowli (0,68 mln zł), zakończono przebudowę i rozbudowę zajezdni autobusowej przy ul. Składowej 11 (2,19 mln zł), realizowano budowę budynku biurowo-warsztatowego wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Składowej 7 (7,18 mln zł), zakupiono osiem autobusów niskopodłogowych marki Mercedes-Benz wyposażonych w elektroniczne tablice i radiotelefony (10,0 mln zł) oraz wyposażenie stacji obsługi (0,82 mln zł). Odebrane przez Spółkę autobusy posiadały - według świadectw homologacji i wystawionych faktur - mniejszą liczbę miejsc (120 stojących i z kierowcą 46 siedzących) od ustalonej w umowie z dostawcą zawartej 12 marca 2010 r. (135 stojących i 46 siedzących) i nie odnotowano tej okoliczności w protokołach odbioru autobusów. Łączna pojemność odebranych autobusów (1.328 miejsc) odpowiadała wskaźnikowi produktu określone w Projekcie,
- terminowo (8 listopada 2010 r.) złożono wniosek o płatność pośrednią na 12,79 mln zł (w tym 10,1 mln zł wydatków kwalifikowalnych), w którym podano rzetelne dane o stanie zaawansowania Projektu. Spółka w listopadzie 2010 roku otrzymała 5,05 mln

⁴ Spółka uzyskała pozwolenie na budowę monitoringu i oświetlenia terenu, przebudowy przyłączy wodociągowych, kanalizacji deszczowej na działkach 207/1, 219/1 - obr. 8 w ramach przebudowy i rozbudowy zajezdni autobusowej KPK Sp. z o.o. przy ul. Składowej 7, decyzją Prezydenta Miasta Białegostoku z 23 listopada 2009 r. Nr 1222/09 A.V.7353/303/09, ze zmianą z 22 stycznia 2010 r.

⁵ Z aneksami zawartymi: 8 czerwca 2010 r. - w związku ze zmianą taryfikatora korekt finansowych oraz 14 września 2010 r. i 18 lipca 2011 r. - na wniosek Spółki, w wyniku których m.in. wydłużono termin rzeczowej realizacji Projektu do 16 września 2011 r.

zł dofinansowania (50% kwoty wydatków kwalifikowalnych objętych wnioskiem i 89,4% kwoty umownej), jednak na wniosek Instytucji Zarządzającej RPOWP, 14 kwietnia 2011 r. zwróciła 8,6 tys. zł, a 19 października 2011 r. 36,8 tys. zł, w związku ze stwierdzonymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego nieprawidłowościami dotyczącymi udzielonych przez Spółkę - w ramach Projektu - zamówień publicznych,

- informowano o występujących zmianach wartości, zakresu lub terminów wykonania poszczególnych zadań Projektu, związanych m.in. z przebiegiem postępowań przetargowych i realizacją umów zawartych z wykonawcami.

Ze względu na prawie pięciomiesięczne opóźnienie w realizacji budynku biurowo-warsztatowego, Spółka 17 października 2011 r. zawarła z wykonawcą robót porozumienie dotyczące rozliczenia zawartej z nim 20 lipca 2010 r. umowy i obciążyła go karą w wysokości 324,5 tys. zł, która miała zostać potrącona wykonawcy z wynagrodzenia. Do końca kontroli NIK rozliczenia finansowe związane z tym zadaniem nie zostały zakończone.

3. Spółka rzetelnie i na bieżąco informowała Radę Nadzorczą i Zgromadzenie Wspólników o sprawach związanych z przygotowaniem Projektu. W celu zabezpieczenia środków na wkład własny uzyskano zgodę Zgromadzenia Wspólników na sprzedaż nieruchomości przy ul. Pogodnej 63/2. Realizację zadań objętych Projektem ujęto w planach inwestycyjnych Spółki na lata 2009-2010, które pozytywnie zaopiniowała Rada Nadzorcza. Plan inwestycyjny na 2010 rok został także zatwierdzony przez Zgromadzenie Wspólników, natomiast plan inwestycyjny na 2009 rok - wbrew § 16 pkt 2 umowy Spółki - nie został temu organowi przedłożony do zatwierdzenia.
4. Spółka prawidłowo wywiązywała się z obowiązków w zakresie wykonywania usług przewozowych, określonych w umowie z Miastem Białystok⁶, czemu służyło m.in. odnowienie taboru autobusowego. W latach 2009-2011 we własnym zakresie nabyła 10 autobusów (osiem zakupiła w ramach Projektu oraz dwa przyjęła w leasing), a kolejnych 14 otrzymała w dzierżawę od Gminy Białystok. W tym samym czasie zlikwidowano 28 starych autobusów w złym stanie technicznym. Zmiany te wpłynęły na zwiększenie (o 351 miejsc) łącznej pojemności taboru oraz obniżenie średniego wieku autobusów z 8,8 lat w styczniu 2009 roku do 8,2 lat w październiku 2011 roku. Stosownie do § 16 pkt 10 i § 19 ust.1 pkt 9 umowy Spółki, Zarząd w 2010 roku uzyskał od Rady

⁶ Umowie z 24 stycznia 1997 r. oraz umowie wykonawczej z 1 grudnia 2009 r., określających zasady i warunki świadczenia usług przewozu pasażerów i bagażu w sieci komunikacji miejskiej.

Nadzorczej pozytywnej opinii, a od Zgromadzenia Wspólników zgodę na sprzedaż autobusów o szacowanej łącznej wartości przekraczającej 25 tys. euro.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) powiadomienie Instytucji Zarządzającej RPOWP o niezgodności w liczbie miejsc w autobusach zakupionych w ramach Projektu z warunkami umowy podpisanej z dostawcą tych pojazdów,
- 2) przestrzeganie postanowień umowy dzierżawy z 8 września 2009 r., dotyczących uzyskiwania zgody na ponoszenie nakładów i podejmowanie robót budowlanych na nieruchomościach wydzierżawionych od Gminy Białystok,
- 3) przestrzeganie zasad określonych w §16 pkt. 2 umowy Spółki w zakresie zatwierdzania planów inwestycyjnych Spółki.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chilińska